

У Новоме Саду 31. децембра 1888.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Ручкописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien Hernalsger Gürtelstrasse, Nr. 9.) — Претплата и све што се тиче администрацији шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Искрени опроштај са годином 1888-ом.

И опет једна година
У вечни пада гроб.
И ко за њоме зажали
Тај воли бити роб.

Роб — или свога слепила,
Ил туђег бича злог.
Роб пустиловне замаме
И „мира“ тако теретног.

Роб — или страсти несретне,
Ил своје слабости;
Ил туђег златног телета,
Ил туђе пакости.

Роб, којем цеде сокове,
Ма да је суви глог.
Ил што је јоште срамније:
Робовог роба роб.

Та ова пуста година
Беше к'о поган чир,
Чир, који није сазрео,
Па да већ буде прави мир.

Јер ако ратни терети
Наставе тисак свој,
Онда је црву милији
И најочајнији бој.

Торњај се пуста годино!
— Ал само то је враг,
Што иза тебе остаје
Проклетства твога траг.

За то ти свет довикује,
Авети недрага:
Торњај се, стара годино,
Торњај се — без трага!

О ономе, што је сад на дневном реду.

Давнашњи је обичај да се на данашњи дан честита.

Ја би тако радо сваком брату Србину, сваком српском друштву и српској установи што лепо честитао, само кад бих могао. На пример како би то лепо било кад би се могло честитати:

Српском изгубљеном скоку повратак здравља Милетића са његовим благим и оштрим саветом, па где он мигне ту да се слога дигне.

Српској Матици толико хиљада нових чланова, колико су пута владини комесари тражили код ње длаку у јајету.

Наследнику Анђелићевом мање жига а више подвига (бар у корист карловачке гимназије.)

Александру Стојачковићу повратак на оне старе путе, на којима подмитљиви касаци не добивају немешаге.

Емилијану Радићу декрет за патријарха у Тран талији (или где год још даље.) И т. д. и т. д. А најрадије би честитали драгој нам Србији, — јер сад би могла бити и прилика, да није уз прилику и неприлика. Неприлика је то, што не знамо управо шта да јој честитамо, или нову годину, нов устав, или стару владу, која на нов устав тако пасује као песница на око.

Кад се у једну руку узме, нов је устав много бољи од стара устава. Али човек има две руке, па кад се у другу руку узме да ни по старом уставу

није било слободно титрање са најсветијим правом народа, а тога је ипак било пуних седам година, — избија као шило кроз врећу да новом уставу нешто фали, — а то што му фали почиње се са Гара —, а то што се почиње са Гара — вије Гарашанин, него Гаранција, а та Гаранција ако лежи у краљу Милану, у његовој прошлости, у његовом опробаном уставољубљу, у његовом мудрој војевању, у његовом јогунастом схватању, онда је то све врло згодно да се од тога направи љуљускава колевка, у којој би лудо дете могло мирно спавати. Али пошто је народ српски већ израстао из детињских чакширица, то се он неће дати тако лако уљуљати, па баш ако се и учини да спава, он ће испод трепавица жмирити и гледаће куд га и чему га воде.

Како сада стоје ствари већ и сам каплар Никола види да му уз нови устав нема станка, па је већ спаковао своје андромује, али кр. Милан хоће да се покаже како је уставан, па га је за уставио бар још за коју недељу (теже му је раставити се са Николом, него са рођеном женом својом.)

Радикали ће ипак доћи на владу, — тим се колачом већ и бечка „Преса“ измирује. Већина је примила устав без претреса, јер су на позоришту била врата затворена па није било друга изласка. Скоро ће се почети нова ера, па сад би рано било да им се замера. А буде ли ко хтео да их поведе на танак лед, они ће знати одскочити и њега самог на танком леду оставити.

Н а д о к н а д а.

Слободу збора

Где год су стисли,

Ш О Д Л И С Т А К.

Измирителан лек.

Е није друкче већ су му баш додијале те две опајдаре.

Коме су додијале? — Господину суцу,

А које су те две опајдаре, што су г. суцу тако додијале? — Једна је снаш' Ева, а друга снаш' Арга, — две сусеткиње.

Те две снаше као да нису ни имале друга посла, него да се од понедељника у зору, па до суботе у мрак свађају, грде, запсвају и једна другој ноктима у очи залећу, — а кад сване света недеља, ево их, као наручене, у судницу да им судца суди, да им правду дели.

Суцу би се тако смучило чим би их из далека опазио. Он је с почетка покушавао да их измири, — али веује труд. Па онда би једне недеље стрпао у бовару снаш' Еву, а друге недеље, промене ради, снаш' Аргу; али Ева остаде Ева, а Арга остаде Арга, а судца остаде мученик њихове редовне досаде.

Није их више ни затварао; пуштао их је да се пред њим изландају, шат их језик заболи. Оне се пред њим изландају, изгрде се, наруже се, можда их и језик заболи, — ал кад се са рочишта врате једва чекају да опет понедељак сване, да на ново почну: „кучко и бештијо!

Ту јаче буја
Слобода мисли.

Ст.

Ђира. Има јунака над јунацима. Ово надгробно слово Анђелићу, које Милан Грозни није смео да говори, то је „Н. Добра“ грозно и јуначки смело да штампа.

Спира. Па шта има тако страшно у тој небесећеној беседи?

Ђира. Хе, брате, ту ти Милан доказује да Анђелић није умр'о, а тако за тим прети, да ће Анђелић тек да оживи.

Спира. Што се тиче претње, од ње се не бојимо, — али логика је ипак грозна.

П у с л и ц е.

⊙. А шта би било да велика скупштина није примила устав? — Било би то исто што и сад: остао би на влади каплар Никола.

♣. Неки кажу да се у Србији неће мењати министри, догод не дође Пашић да се увери о озбиљности амнестије.

☞. Кр. Милан вели да је сретнији од кнеза Ла-

„Бубо и ленштино!“ „Стокућо и гладницо!“ „Губо и вештицо!“ и т. д. и т. д. —

Колико су пута већ пред суца излазиле томе броја није лако наћи; али ево их, опет дођоше. Судац их опази кроз прозор и рече пандуру: Ево их — ево мојих слатких гостију. Али данас их нећеш пустити пред-а-ме догод се све друге партије не изређају.“

Пандур је ту заповест врло радо извршио.

Снаш' Еви и снаш' Агри мучно је било тако дуго чекати. Оне су обадве још код куће наизуст научиле како ће своје тужбе пред судца изнети, — па у дугом чекању могле би од тога што и заборавити, — а то би грдна штета била. Али ко чека дочека. Дочекаше и оне да их пандур пред суца изведе.

Чим уђоше у судницу судца их врло љубазно дочека: „Е нека, нека, само кад сте ту; а већ сам мислио да ме ове недеље нећете походити. Изволите сести!“ Па онда брзо изађе на побочна врата као да има нешто да донесе из друге собе.

Снаш' Ева и снаш' Агра посадише се и чекаше. Чекаше четврт сата. Чекаше по сата. Чекаше пун сат. Подне је већ давно одзвонило. Црева им крче; глад се јављује, — али судца се још не враћа. У њима је жуч узаврела, а ни језик им није свикао на тако дуге почивке, — мука жива. А једна с другом да проговоре — ни то не иде. Но ипак се Ева поче миголити на столици.

зара. То сад тек вели. Ал кад се враћао са Сливнице, онда је то заборавио да каже.

□. По нашем мишлењу добар устав требао би да је као и добро вино, — т. ј. да га смеш и трести и претресати, па опет да се не замути.

△. Зна и кр. Милан шта је добро вино. Али народ канда ипак боље зна — шта је добар устав.

♣. Кр. Милан радо држи дугачке беседе; — то је уставно. Али другима не да да држе ни кратке беседе; — то је можда још (за)уставније.

⊗. „Срп. Бедник“ запитало се, шта је сад најглавније да се ради после смрти Анђелићеве? па такви сам и одговара, — најглавније је „да се сабере мо.“ — Па што не каже јасно: сабор, — ако не мисли какво друго сабирање.

§. Хвала бугу и Новом Саду је нешто сијнуло, — т. ј. гасно осветлење. И сад се бар види да ни фањери нису подједнако подељени. У футошком сокаку је knopf, knopf, knopf, — а на темеринском друму: knopf, wort a pisl, — knopf, wort a pisl.

≡. И уредник „Нашег Доба“ издао је позив

Агра се није могодила само се мало ракодила и на-
кашљала се.

Ева се почеша брзим ноктом иза ува.

Агра стаде претима кршкати.

Опет кратка почивка — ал судац се још не враћа.

Кад уво засврби, уво се почеше. Али кад језик засврби ту не помаже чешање, — већ ил проговори или пукни.

Ева није ни погледала Агру, само је онако полугласно проговорила, сама са себе: „Тај мора бити да је за-
спао у другој соби. Виле га кидале!“

„Но, и то ми је судија! Тај само плату бере; а по-
сао му девета брига!“ Прогунђа Агра.

Ева. Какав је то ред!? Убио га часни крет!

Агра. Та ту би човек могао сканати од глади, код
таквог угурсуза.

Ева. Мени је већ довде. Имам ја своју кућу и свога
посла; није мени до чекања.

Агра. Имам и ја своју кућу. А судац нека тражи
себи другу луду.

И као што наговестише тако и учинише. Устадоше
гурнуше столице од себе, залупише вратима и пођоше
кући. Ишле су најпре као гуске, једна за другом, а по-
сле случајно, дођоше у ред, једна уз другу. Уз пут су
говориле о суцу, а шта су све наговориле, то ни пас ма-
слом не би појео. Судац је свему крив; он је крив и њи-

на претплату. Чудимо се како се и ту није сетио,
да му супруга тај позив потпише (као н. пр. на соаре)
— можда би се онда више претплатника одазвало.

⊙. Чудан је тај наш свет. Надзорнику Текели-
јанума С. В. П. замера „што много иутује,“ — а
школском референту С. В. П. „што мало путује.“
— Па ко ће том свету да угоди.

Витија чтеније.

Кад је оно пролетос у Србији радикална стран-
ка дошла на владу, одшкринула су се врата и мно-
гим овостраним листовима, који до онда не смедоше
прелазити у Србију. Један пријатељ усуди се кр. Ми-
лану предложити да се та слобода простре чак и до
„Стармалог.“ Том приликом прочита он краљу песму,
којом је „Стармали“ нову владу поздравео па онда
рече: Нема разлога, Ваше Величанство, да се само
„Стармалом“ прелаз забрањује, јер ето, као што ви-
дите, он се поправља.

На то је краљ иронично одговорио: „Е па иу-
стимо га, нек се поправља! — ал му пардона
нема, док се са свим не поправи.“

Ми смо то још онда од једног случајног сведока
дознали, ал смо то већ и заборавили били.

Кад ал ономад дође нам (случајно или намерно)
један познаник и онако узгред рече: Драги „Стар-
мали“, ти си већ доста натрпо рена краљу Милану
под нос, али ево да ти прочитам устав, који он на-

ховој свађи, он подржава њихово непријатељство, он баш
силом хоће да се оне не измире. Тако олакшавајући сво-
ме узрујаном срцу прођоше и поред куће сучеве; ту ба-
цише око кроз прозор и опазише суца где за трпезом
седи и са свим на тенане неко печење транцира.

„Пресело му, да бог да!“ рећи ће Ева,

„Загушио се, да бог да!“ допуни Агра.

Судац је то све чуо и томе се тако слатко насмејао
да му се све тресло широко благоутробије. Још је и на
прозор стао, и одавде је очима пратио своја два огорчена
клијента. И њихове су куће биле на крају исте улице,
једна до друге. Ту снаше стадоше, зажелише једна тру-
гој: „добар апетит!“ и то не једаред, него најмање пет
пута и растадоше се као две најприсније пријатељице.

А шта је судац на то рекао у томе лежи и навро-
ученије ове наше приповетке. Судац је рекао ово: „Тако
је то, да. Кад се две кавгадије зарате увек им ваља на-
ћи некога трећег, против којег ће се здружити и гњев
свој искалити.“

Да је судац имао право, најбољи је доказ томе, што
му од тога доба никад више ни снаш' Ева ни снаш' Агра
нису долазиле на тужбу.

То би ваљало увек покушати. А у нашем добу увек
се лако нађе трећи, који заслужује, да се двојица против
њего сложе.

(По немачком)

роду, поклања“. Сад би ваљало да и ти окренеш други лист; јер ето видиш, краљ се поправља.

Шта смо ми, сићушни створови, на то одговорили, то није вредно бележити; али нема сумње, да нам наши читаоци замерају, ако нисмо и ми одговорили онако и овако:

„Е па пустимо га, нека се поправља! — али му шардона нема, док се сасвим не поправи“.

Ст.

Побри Стеви Каћанском.

Добро дош'о, Стево,
Испод мрачна свода!
Добро дош'о у слободу —
Ако је слобода;

Ако ј' само муња,
Да заблешти очи, —
Ка' и друга муња:
Мора брзо проћи.

А велика Србија
Није мис'о мртва,
Јера већем сада
Има својих жртва.

Ст.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

— А шта је радила, Милице, твоја мати данас пре подне?

— Пекла ручак.

— Хахаха! Зар се тако каже? Та ваљда је кувала ручак!

— А што се смејеш. Не могу ја теби лагати да је кувала, кад није ништа кувала. Имали смо само печено пиле.

Питали малог Тошу, шта је добио на оцене.

А он опружи један прст десне руке, стави га на свој округли трбух и достојанствено рече: „ту је све!“

— Јели, Тошо, ти канда радо једеш алве?
Тош а. А што питаш, кад знам да немаш!

Теза, као суботичко дете, наравно (или ненаравно) пошла је прво у мађарску школу.

После недеље дана, запита је стрина: „А што си се ти, чедо моје тако снужила?“

Теза уздахну па рече: „Ух, стрина, ала би ја волела да већ једаред научим мађарски!“

— А зашто, чедо моје?

— Да не морам више учити.

Теза. Је ли, мати, је ли дукат од стакла?

Мати. Ха, ха, ха! А од куд ти то дође и да помислиш, да је дукат од стакла?!

Теза. Па за то, јер је јутрос баба казао да мора ићи да разбије један дукат.

— Волеш ли ти снег? — запитам ја ових дана нашу Тезу (која је још пре два месеца спремила мале саонице за санкање).

Не водем га. — Одговори она отресито.

— А зашто да га не волеш?

— За то, што неће да пада.

Теза је била у дворишту. Дође просијак па проси. — Мати из кујне виче: „Реци му нека иде с богом. Немам новаца.“

А добродушна Теза се снужди па просијаку поверљиво рече: Мајка каже да нема новаца. Ал она се само шали.

Идемо ми, ја и мали Јоца, па се шетамо пољаном, где опазимо једног малог магарца, па смо о њему и разговарали. Наједаред запитаће Јоца:

„Јел те, ујо, кад то магаре нарасте, хоће ли бити паметније него што је сад?“

„Па дабогме“ одговорим му ја, „свака животиња бива с годинама и паметнија.“

„Хм! то је мени чудно,“ доскочи ми Јоца „како да велики магарац буде паметнији од малог магарца?“

Љубавне шљокице.

XIII.

Ево младе Лене,

Ево млада мене,

А ево лозинке

Мудре и поштене:

„Хајде, душо, да будемо сретни,
Ја без тебе, ти без мене!“

XIV.

Не кажем ти као што је
Хамлет драгој говорио,
Не кажем ти, не кажем ти:
„Ид' у клостер, Офелијо!“

Јер баш то је незгода,
Офелијо мила,
Што си више година
У клостеру била.

XV.

Светује ме мати:

„О жени се сине!“

Ал ја памтим речи

Покојне ми стрине,

Да се то не живи

Баш ка'но у рају,

Кад се двоје узму,

Па се после кају.

XVI.

Милка ј' тако послушна,
Оданост је сама.
Ух, а како командира
Њена слатка мама!

Милка ј' тако праведна,
Племенитост сама.
Ух, а каква ј' сплеткуша
Њена слатка мама!

Милка ј' тако тија,
Та благост је сама.
Ух, а каква ј' оштроконђа
Њена слатка мама!

Ја би Милку просио, —
Али стра ми, стра ми,
Да се така добра ћерка
После — не помами.

Шатријан.

Из наше торбице.

А. Госпођице, ви треба што пре да оћелавите.
Гђица. А за што?

А. Јер онда ћете бити сигурни да никад нећете
плести седе.

Весело срце кудељу преде.

Деда Гаја је био веома честита старина. Једну је махну имао, што је већма волио — ракију-мученицу, него — боже прости — своју рођену бабу Насту. Него се одма и знало, ако је деда Гаја мало — *гуцнуо*. Таки му се крв помлади, срце разигра, па се са старачких уста растолегне, као у младо доба: „*Хој Јелена, моје миловање!*“... Ракија се није могла у њега затајати, одма се старцу пева!... Баба Наста, домаћица његова, знајући му — *нарав*, и да човек има ту, — да простите, — *валинку*, крила је, колико је могла и буренце, и чутуру, и флашу, догод је у њима било ракије, али све узалуд; деда Гаја дотле се мувао, цуњао, и завиривао по будаци, док није наишао на „мученицу“, па неће проћи ни неколико минута, а тек се зачује из вајата, из качаре, или из ког му драго краја, весела песма: „*Хој Јелена, моје миловање!*“... .

Испред благих дана сакрије баба Наста велику чутуру добре шливовке, чак на таван, па је претрпа којекаквим старудијама.

Празници пред вратима; доћи ће пријатељи, својта, комшије; али ако деда Гаја одкуд нађе чутуру, неће гости имати су чим напијати... Тражи сироме деда, тражи да му све зној са старачког чела лопи; за луду! Турео је, што-но веле нос, у сваки будак, али нигде ракије, ка' да су је, — *недај* боже — Турци попили!... Видио га мали унук Раде, који је са „*Наном*“ чутур сакривао, па ће деду упитати, шта тражи. „*Ма*, тражим сине, оно, знаш онако трбушасто, па кајишима оплетено, што-но зову „*чутура!*“ „*Е*, па то је Наја ономадне на тавану

оставила,“ „*вели безазлено дете, и већ је са дедом на тавану, и већ је деда по други пут — гуцнуо и рекао: „само још једаред!*“... Кад и трећи пут рече: *помози боже!* и обриса своје сједе брке, шапну он детету: „*сине, ја би мало да поијевам!*“ А кад га дете са разрогаченим очима погледа, не сећајући се „*зашто* деда и неби певао кад му се пева,“ додаће он, сетивши се своје баке и остале деце: „*ала, знаш, ја ћу тек само онако најлак, кроз шаке,*“ — и склопи руке око уста, па громким гласом запева: „*Хој Јелена, моје миловање!*“... .

Дабогме, да је баба Наста одма знала, колико је читури одзвонило, али шта ћеш: „*весело срце кудељу преде!*“

(По казивању деда Илије.)

Др. Казбулбуц.
(Љубисав.)

На гробу „Јагер Јоце.“

У овом тавном гробу лежи
наш јагер Јоца.
Од њег никад није било
још бољег ловца.
Ловио је лисице и зечеве
на сву меру
Ал данас та зверад јошт се
по пољу веру.

У Вршцу

5 но.

„А ди је моја четворка.“

Наша мала Милица красно је девојче. Ко је год види, са њеном дивном прном косицом, која јој обично преко лепих очију падне, кад се у журном трку за каквом другарицом залети, — тај и нехотице помисли: „*нека је жива и здрава!*“ ал' ће многим мушкарцу мозак пометити!“... .

Ужива у сигри, али не као њене другарице, са луткама и крпицама, него са мушкарцима, бацајући лопту, хватајући „шверцере,“ „ексецирајући солдате, и т. д. Она је увек душа сваке сигре, па већ сад сви мушкарци приликом каквог малог неспоразума, веле: како *Милче* нареди! Како *Милче* хоће!... .

Да ли ће и *доцније* тако бити? Нисам пророк, али гледећи њене дивне витице, ватрене очице и зажарене обрашчиће, чисто би и сам казао, *да хоће*“... .

Једног дана сиграло се „*мачака*.“ Ову је сигру такође мада Милица увела, и распоредила је „*мачке*“ на кров куће (у виду балкона ујкиног дома) а „*мачкови*“, међу којима је она „*наравно* била најлепши *мачков*, стајали су испод балкона, и тако су ујки њеном удесили дивну мачију, музику, која би са мало псовке од стране ујкине прошла, да једна од немирних *мачака* није уједаред срушила са балкона лонац цвећа, па управо на главу лепом *Мачкову Милицу!*... . Цика и врева дечија довуку и ујака и ујну, и они уведоше онесвешћену *Милицу*, у кућу, те хладном водом праше румену крв, која је за час сву лепу гараву косицу, црвено обојадисала... . Сад се видило, да је *Милица* прави *јинак*... . *Ни беле!*... . Само јој је, шта ће „*мама*“ на ово казати!... . Ујна узме једну *четворку*, претисне је на ону раниду, из које је крв

иша, и тако поведе „рањеника“ кући. . . Јадна мати сваменила се али шта ће. . . Мала јунакиња претисла ручицом четворку, па ћути. . . ћути. . . док се у једаред не сруши доле. — Млога крв, што је одишла, ослаби лепо дететце. Лекар дође, нареди што треба и тако мала *Милчица* мирно заспи. — — Кад се пробудила, била јој је прва реч: „а где је моја четворка“? . . .

Еј сретно време детињства. Камо ли си??

Др. Казбулбуц.
(Љубисав.)

К р и т и к а,

- А. Како се теби допада Вуков речник?
Б. Та лепо, лепо. Ал ја му замерам само двоје.
А. А шта му замераш.

Б. Прво, што је здраво дебео; а друго, што нема остраг „Где је што“, као што има у другим Вуковим књигама.

Ј е л о в н и к

у гостиници „код великог сунђера.“

Супе би ће сваки дан,
Био радни ил' свечан,
А у супи ко што нађе,
Ил' тргањци, ил' комађе.
Од коприве ситна цвета
Донећемо Асијета.
Леб ће бити добро куван,
Мириша ће и на дукан.
И ринфлајша биће дост':
Повелика једна кост.
Иза тога пушпајзова:
Ту је багрен, ту је зова,
Ту лободе широк лист, —
(Сваког лета салвет чист.)
За тим друга јела лепа:
Осушена шаргарепа;
Од бундеве бута по, —
Од мркуше фрикандо.
Па тек дивљач — ердегата! —
Зец, што живе мише хвата,
Са салатом врло фином:
— „Наше Доба“ са рицином.
За стомаке здраво слабе
Већ се прже ситне жабе.
За стомаке мало јаче
Од мекиња савијаче,
Са љускама од ораја,
Оковане с оба краја,
Макарина од бургија
И пишкота од ћускија.
Пацованих шестопера,
Посољених револвера.
И шувака са потковом.
И шљунака са шодовом.
Па на ражњу печен кит —
Желим добар апетит!

5-но у Вршцу.

Шарени шљунци.

Пише за „Стармали“ 5-ко у Вршцу.

Учитељ: (ђаку) Море Јово а што ниси купио пропис?

Ђак: Молим ја немам новаца.

Учитељ: А камо ти осам новчића што си јуче од два поGREBA добио.

Ђак: Јест, лане, а ни ми узо Лала па купио дувана. (Жалосно ал истинито.)

*

„Ал је баш права свиња овај мој комшија; попије сатљик ракије па на једанпут, а ја једва холбу у двапут.“

*

Е, баш добро те нађо мој „Notizbuch“ од пре десет година Још од босанске окупације, забележио сам у Броду што сам вид'о један чивутски излог грдно велики а ево како је био сортиран: На среди излога стојао је велики цањ дрвеног угља а на њиме леп „тебих“ за кревет, — с десне стране цањ са пасуљом, а на пасуљу „пеглајз“, — с леве стране цањ кромпира, а на кромпиру млин за каву. Између угљеног и кромпирног цања стојале су лепе велике чизме за лов, а између угљеног и пасуљног цања, метла од прућа, метла од сирка, и дрвене виле; јошт поред ови цакова било је, земичака и кифала, официрска сабља, црвени атласки сунцобран, шунка и револвер за шест персона, што дванајест путу пуца. Над средњим цаком висиле су велике ченгеле, на којима су позакачиване биле ове ствари:

једна дивна од слонове кости и пауновог перја израђена лепеза, једна цигерњача кобасица, један „опернгукер“, једна мистрија за зидаре, једне плаве са белим пругама чарапе, једна чешагија, један брус, ал ону осму ствар нисам мого да распознам шта је, била је на форму мумаказе, — па онда наочаре „цвикер“ (шта ли тако нешто) а те ченгеле биле су удешене да се са тим стварима окрећу. С једне и с друге стране излога полице и рафови, а на њима је било: сачме, пириџа, галине, роткве, мушмуле, шећера, варзила, путера, цигаре, кремење. Том су Чивутину муштерије много долазиле. Ал он је ипак за то банкротирао. (Ал за то није осиромашео).

*

Каплар Попа увек се хвали: Без мене нису могли да одрже окупацију Босне. А како то, запитаће га неко. „Па тако, јер да су они без мене могли за цело би ме код куће оставили.“

*

Није овај расејан што тумара које куд и тражи лулу а лула му у усти, нит је овај расејан што тражи свог коња, а на њему јаше, већ овај је расејан, који у вече кући дође, кишобран у кревет стрпа, а сам стане иза врата, па до зоре, као што је се то неком овде догодило.

*

Баба Тала дозове лечника да јој прегледи старца који се непрестано тужи да га болу леђа. Кад га је лечник прегледао напише рецепт, да га баби ве-

лећи: идите, нека вам апотекар овај лек зготови, па са њиме старцу добро истрљајте леђа; па ако видите да му је то помогло, ја вас лепо молим да ми то јавите, да и ја то употребим, јер и ја од леђа страдам.

*

Истом баба-талином старцу, које каз'о, каз'о, да је добро да се изатре са „Franzbrandwein“-ом, и он купи флашицу тога, но можда је хтео да криво разуме јер бо је „Franzbrandwein“ попио, а са стаклетом је трљао леђа, и сад се још хвали како му је то помогло.

*

О вашару рећи ће мали Јоцка својој мајки: Мати да ми купиш коња, но не од дрвета него од меса, а деда ми је каз'о да ће ми купити „калуце“ па ћемо да се возамо, ти и отац да седите натлаг, а ја и Олга напред, ја ћу да телам, — а после мале почивке рећиће сасвим забринут: е — а коће да отволи капију — кад смо сви на коли.

*

Прве недеље ових поста када се причешћивали, стајао је црквењак пред двери поред свештеника, и питао сваку жену за име, те да он каже попу да може сваког по именце при пречешћу споменути, црквењак је редом ређао: Перса, Агница, Марија, Соса, — „кума Ката“ (то је била црквењакова кума.) Па шта је он пофалио, ништа, ал ево и свештеник је тако и спомен'о: „Кума Ката.“ (Таке ситније погрешке радо праштамо и звонарима и свештеницима.)

*

Код овдашњег столара Ј. Кешанског дође пре неки дан један 70-то годишњи старац и рече му: Мајстор Јоцо ја дођо до тебе да те замолим и да ти јавим да сам дао налог мом унуку, кад умрем да од тебе сандук узме, но молим те немој на сандуку писати оно обично „Поживио 70 година“ него или „Робовао 70 г.“ или „Аргатовао 70 година.“ Какво поживио, зар сам ја поживио. Мајстор Јоцо га удивително погледа, па се насмејо, а и ја с њим заједно, који сам се у тај пар ту десио.

*

„Деда бели“ (тако га сва деца из ове улице зову) приповеда, да у стара времена пису стављани надписи на сандуку самртничком, као сад, а сад се стављају зато, што св. Петар неће више да сваког запиткује како му је име, јербо дође по који од њих мутав, глуп, суманут; а овако још издалека види име па га у тефтер упише.

Н а т п и с и.

Једног сиротог обућара саране без параде, без сандука без игде ичега и то чак на крају гробља. Спаја Ф. који је баш тај пар туд пролазио, стане да види и да га бар он сажали. Но није при том остало, — он после неког времена да подигнути леп споменик са овим надписом:

Овде, баш где је гробљанска Ивица
Лежи сарањен Поповић Живица,
Он је био сиромаш обућар

Другом је мајстору радио на пар,
Сиромаш је био — јео леба и лука —
А сиромаш је и сарањен
И то без сандука.
Но када једном дође, суђења час
Те кад завапи свемогућега глас:
„Устајте мртви“
Сви ће остали проваљиват сандуке,
Живица пак, устат ће без муке,

5-ко у Вршцу.

И „СТАРМАЛИ“ ПОКЛАЊА
СВОМЕ НАРОДУ НОВ УСТАВ.
ТАЈ СЕ УСТАВ ЗОВЕ:

ПОЗИВ НА ПРЕДПЛАТУ.

и тај се устав има примити од корице до корице. На једној корици пише: „Србима треба „Стармали“, — а на другој корици пише: „Стармали“ не може излазити без довољна одзива“.

Сад ћемо тек видети, ко је вера, а ко је невера.

Ми се уздамо у веру и верујемо да ће нам нова година ојачати поверење у народу, које нам је најмилија награда.

А оно је друго ситница, која не засеца дубоко ни и чији цен: Т. ј. 4 фр. на годину, 2 фр. на по године, а једна фр. на три месеца у Аустро-Угарској. (За иностранство 25% више).

Ситни докази поверења шаљу се на администрацију Стармалог у Н. Сад.

„Стармали“.

Све дужнике наше, којима смо нарочите карте разаслали, учтиво молимо да свако свој дуг у најкраћем року подмирити изволи, јер ћемо за кратко време штампати имена свију оних, који нам што дугују за ову и за прошле године. Вересија је утукла многе листове, па нећемо ни ми моћи још дуго овако да нам листу дужници корен подгризају. Зато нека сваки свој дуг одужи, кад ми своју дужност савесно чинимо издавајући овај лист без икакве користи своје.

ИЗДАВАТЕЉСТВО „СТАРМАЛОГ.“

Новије књиге

послаше уредништву на приказ.

Последња грофица Бранковићка. Написао И. К. Су-
прон. С немачкога превео и на свет издао проф. Мојо
Медић. У Земуну штампарија Сопронова 1889. Цена 60 н.
Uspomene na stari Brod Zabilježio J. A. Brčić a izdao
sin mu Dr. Ignj. Brčić. Djakovo 1888.

Време је новац, приповетка Фр. Хофмана. Српски
приповедио Голубан. Издање књижаре Милivoја Карака-
шевића у Сомбору 1888. Цена 30 новч. или 60 пара дин.
4-та књига „Друштва Светога Саве“ Братство „Брат
је мио, које вјере био.“ П. Уредио и штампаче надгледао
Г. тајник Друштва Св. Саве: Пера Ђорђевић. У Београду
краљевско-српска државна штампарија 1888. Цена је за
нечланове 2 динара.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас

▶ ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1889. ГОДИНУ.
УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ПЕТНАЕСТА.

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац,
добрија комад по 33 новч. Наручбине ваља упу-
ћивати издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Сад.

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1889.
Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Пре-
продавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

НА КЊИЖЕВНИ ЛИСТ

„НОВА ЗЕТА.“

Одлучио сам, да од нове године покренем књижевни
лист „Нову Зету“.

Кад би узимао у обзир узрок, с ког је била „Зета“
престала излазити, трудно би се могао наћанити, да је
опет покренем; али ја не могу вјеровати, да у српској
читалачкој публици неће наћи читаоци лист, који хоће,
да корена уфати у јужноме Српству, у сусједству Гунду-
лићеве колијевке, на подножју Српскога Парнаса и на ог-
вишту Његошеве појезије.

Да ово књижевно подухеће и слабо буде, као што су
сви почетци трудни и скромни, ја мислим да би га у на-
шим књижевним круговима жуђели, пријатељски дочекали
и очински потпомогали и препоручали, ако ништа као
неку свезу између нас тако раскомаданих, — из кромне
жеље, да се бар на књижевном нашем пољу стане радити,
да се оствари она дивна мисо Бранкова, коју „Нова Зе-
та“ узимље за прву тачку свога програма.

Служећи тој мисли, „Нова Зета“ ће је проучавати,
тумачити, његовати; доносиће из Црне Горе и сусједних
јој крајева умјетне и народне умотворине, земљописне и
народописне слике, историчке црте; и пратиће појаве осо-
бито на пољу српске лијепе књижевности, приказујући их
и претресајући, ш чега се умољавају сви наши књижев-
ници и књижевари, да шиљу „Н. Зети“ по један исти-
сак својих дјела. Осим тога уздам се, да ће „Н. Зети“ у
Поморје шиљати по који прилог кад и кад и наши књи-
жевници из Подунавља, што би „Нова Зета“ радо доно-
сила баш ради веће српске узајамности и јединства књи-
жевнога.

За то се овим обраћам на све моје знанце и прија-
теље, и на све пријатеље опће српске књижевности, да
ми набаве по кога предбројника у својој околини, те тако
да ме охрабре и потпомогну у овоме моме подухећу.

„Нова Зета“ ће излазити у мјесечним свескама од
три табака, формата биоградске „Отаџбине“ а цијена ће
јој бити годишња за Црну Гору ф: 2 а за све остале
српске крајеве ф: 3; и односно на по и на четврт године.
Скупљачима претплатника уступам свакога шестога на
дар. Претплата из Црне Горе може се шиљати на г.
Пера Рамадановића, црногорског агента у Котору; а из
Црне Горе уреднишву „Нове Зете“.

Цетиње, 20. Децембра 1888.

Др. Л. Томановић.

ДРУГА

ГОДИНА

„НОВИ ВАСПИТАЧ“

ОРГАН ЗА ПЕДАГОШКУ КЊИЖЕВНОСТ.

Охрабрен дојакосњим одзивом, продужићу издавање
листа и на даље. Позивајући дакле овим све пријатеље
школе учитељства и педагошке књижевности на претпла-
ту, позивам и све књижевнике наше по тој струци, да
својим умним радовима потпомогну и усаврше овај млади
лист. А уважавајући трудбу око књижевног рада, одлучио
сам, да, према slabим средствима овог листа и наградам
те књижевне радове.

Тако, за најбољу педагошку расправу одређујем на-
граду од 30 фор. авр. Примећујем, да та расправа ваља
да буде по својој тенденцији и целој садржини прикладна
васпитним тежњама у духу нашег народног унапређења.

Друга награда од 5 фор. авр. припаће ономе, који
налише најбољу оцену, на које ново — у првом реду пе-
дагошко дело.

Писци ових радова не само да не ће казати уредни-
ку своја имена, него се захтева, да и те своје радове да-
ду преписати туђом руком. А на завршетку године замо-
лиће се наше угледне педагошке снаге, да о приспелим и
штампаним у листу радовима, изрекну свој суд.

Овде одмах примећујем то, да уредник придржава
себи право, да и не штампа оне приспеле радове, за које
држи, да не могу издржати конкуренцију за те награде.
Такови радови ће се сходним путем вратити писцима.

Осим тога издаће се још једна награда од 5 фор. А
ову ће добити један од оних, који буду, ма и под својим
именом слали за штампу разне чланке овоме листу. Ко
ће пак ту награду добити, решиће већина стручних прет-
платника. Одавде се, наравно, изузима све оно, што буде
уредник написао.

Годишња претплата листу је 3 фор. авр., годишња
1 ф. 50 н. а на три месеца 80 новч. — За Србију и Црну
Гору (ради скупље поштарине) годишња је цена 3 ф. 50 н.
погодишња 1 фор. 75 новч. у нашем новцу.

Лист ће и одјако излазити на крају сваког месеца у
обиму од два табака дојакосњег формата и 1/4 табака за
педагошко-књижевне оцене.

Претплата и сва писма шаљу се на адресу

М. НЕШКОВИЋ (Irregh — Syrmien.)

ОГЛАСИ.

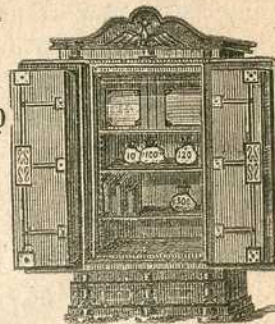
КАСЕ

по најновијој амери-
канској системи
сигурне од ватре и хар
из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

24—36

у солидности и квалитету израде не уступа-
ју ни једној до сада познатој фабрици а у
цени су знатно јефтиније. — Наручбине
прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић,
трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се
могу мустре видити и цене сазнати.